

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

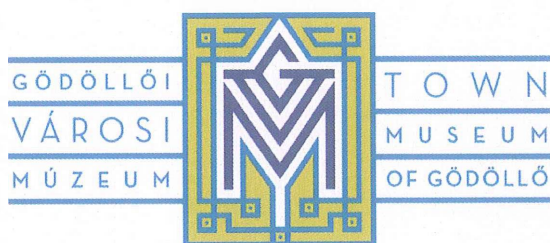
Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

GÖDÖLLŐI VÁROSI MÚZEUM ÁLLOMÁNYVÉDELMI STRATÉGIÁJA

2019

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

TOWN
MUSEUM
OF GÖDÖLLŐ

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

I.) BEVEZETÉS

A Gödöllői Városi Múzeum (GVM) műemlék épülete¹ 1999-ben lett felújítva, akkor megújultak és kibővültek a látogatóterek. 2015 óta az EMMI és Gödöllő Város Önkormányzatának támogatásával az állandó kiállítások ismét modernizáláson esnek át.

A GVM műtárgyvédelmi felelőse **Jébert Katalin festő-restaurátor**, aki 2006 óta elemzi a műemléki épület belső tereire jellemző klímaviszonyokat és foglalkozik az optimális műtárgykörnyezeti paraméterek kialakításával. Az ő segítségével készítette el a múzeum az állományvédelmi tervet. A területi múzeumi rang meglétének a feltétele egy felsőfokú **restaurátor** foglalkoztatása műtárgyvédelmi felelősként, aminek a múzeumunk eleget is tesz külső vállalkozói szerződéssel, de sajnos főállású restaurátora nincs a múzeumnak, ezért évek óta nagyon alacsony a restauráltatott műtárgyak száma. A Gödöllői Városi Múzeum számára ezért is elsőrendű feladat a megelőző műtárgyvédelem, hiszen ha valami baj történik, nincs lehetőség utólag orvosolni saját munkatárs segítségével.

Az időszakos kiállítóterem, a jegypénztár valamint a ruhatár az épület földszintjén található, az állandó kiállítások (az 1999-ben még csak 5 állandó kiállítás, 2016 óta 8 állandó kiállítás) az első emeleten kaptak helyet, az összes kiállítóter mintegy 700 m²-en helyezkedik el, a raktárak megosztva, mind az első emeleten, mind a padlástérben kerültek elhelyezésre. 2018-tól a múzeum rendelkezik egy 70 m²-es „külső” raktárral Gödöllő Város Önkormányzatának jóvoltából².

2013 óta több pályázat (EMMI-Kubinyi Ágostin Program, Múzeumi Szakmai Pályázat, NKA Műtárgyvédelmi Pályázat) tette lehetővé a fejlesztést a kiállítóterekre vonatkozóan, sajnálatos módon a múzeum viszonylag szűk saját mozgástere csak az alapvető állományvédelmi lépéseket teszi lehetővé, fejlesztéseket maximum kis lépésekben.

A restaurátor-állományvédelmi szakember fő segítője a múzeumban teljes állásban foglalkoztatott gyűjteménykezelő³. Ő végzi a napi mérési feladatokat, és a restaurátor által előírt egyéb feladatokat.

A műtárgyak állapotának megőrzése mind kiállítási, mind raktári körülmények között alapvető feladat. Ez a tevékenység restaurálással és megelőző műtárgyvédelemmel történik. A restaurálási munkák elsősorban a kiállításokhoz és a muzeológusok tudományos tevékenységéhez kapcsolódnak, finanszírozásuk leginkább pályázati úton lehetséges.

A rendszeresen elvégzendő feladatok (állományvédelem) mellett a fő feladat a gyűjteményi raktárakban és a kiállítóhelyeken a műtárgykörnyezet folyamatos javítása és a preventív állományvédelem. Erre a feladatra múzeumi költségvetésben előirányzat található.

¹296. hrsz. ingatlanon - ú.n. Hamvay-kúria - található megosztott épület helyiségei

²102/109-1/2018. sz. Helyiségbérleti szerződés Palotakert 3. Fszt. Hrsz. 5891/4/A/36. számra vonatkozóan.

³1 fő OKJ 52 8425 02 Magyar Nemzeti Múzeum múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő tanfolyamot végzett gyűjteménykezelő.

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

I.1.) GYŰJTEMÉNYEK:

A gyűjtemények gondozása, és a megelőző állományvédelem a műtárgyak sokfélesége, összetettsége okán is igen nehéz.

- 1.) **Szecessziós gödöllői művésztelep 1901-1920:** a múzeum országos gyűjtőkörrel rendelkezik a gödöllői művésztelep anyagát illetően, amely európai, sőt nemzetközi érdeklődésre is számot tart.
- 2.) **Helytörténetből és néprajzból** Gödöllőre kiterjedő gyűjtőkörrel rendelkezik.
- 3.) **Csupor Zoltán Mihály** szalézi szerzetes, tordasi plébános művelődéstörténeti **gyűjteménye** és **Ignác Ferenc óceániai gyűjteménye:** a két magángyűjtemény hagyatékként került a múzeumba, és ez utóbbi később kiegészült **Molnár-Bagley Emese** hasonló tematikájú gyűjteményével.
- 4.) A **cserkészgyűjtemény:** a Magyar Cserkészszövetség székházának bezárása miatt 2009-ben a Gödöllői Városi Múzeumba került az országos cserkészgyűjtemény, mivel Gödöllő több szalon kötődik a cserkészethez. Mivel a mozgalom életét meghatározó események helytörténeti értéke jelentős, a múzeum korábban is gyűjtötte a kapcsolódó műtárgyakat.
- 5.) **Mária-gyűjtemény:** ugyancsak befogadott gyűjtemény. Az értékes, 17-18. századi darabokkal rendelkező gyűjtemény a Máriabesnyőről ideiglenesen kivonult Magyar Kapucinus Delegáció tulajdona, amely a hazai Mária-zarándoklatok történetét, és az azokhoz kapcsolódó kegytárgyakat öleli fel.

I.2.) A MŰTÁRGYVÉDELEM ÉS RESTAURÁLÁSI TEVÉKENYSÉG FŐBB PONTJAI

- a múzeum gyűjteményében található műtárgyak történeti és esztétikai értékének megőrzése, élettartamának meghosszabbítása különböző restaurálási, konzerválási technikák segítségével;
- a szakmai kommunikáció előmozdítása: konferencia, szimpózium, előadás létrehozása, restaurátorok, művészettörténészek, nemzetközi szakemberek bevonásával helytörténeti és a gödöllői művésztelep témakörében, és ehhez kapcsolódik az állományvédelem, restaurálási tevékenység;
- a műtárgyvédelmi szakemberünk a múzeum érdekében kapcsolatot tart és együttműködik a hazai és nemzetközi oktatási és kulturális intézményekkel, közgyűjteményekkel;
- a megelőző műtárgyvédelemmel és konzerválással kapcsolatos kutatási eredmények, gyakorlati, technológiai, információk ismertetése a múzeumi kollégákkal, a máshol szerzett tapasztalat, tudás átadása a GVM-nak

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

- gyűjteménykezelési, állományvédelmi és dokumentálási stratégia kidolgozása a fenntarthatóság figyelembevételével
- műtárgyak állapotának felmérése, erről dokumentáció készítése (állapotfelmérés/condition report, általános épületbiztonsági és elhelyezési dokumentáció/facility report)
- gyűjteményi raktárak fejlesztése, irányítása, műtárgyakkal kapcsolatos logisztikai feladatok és nyilvántartások kezelése a gyűjteménykezelő segítségével és a muzeológusok bevonásával
- közreműködés a műtárgykölcsönzések szervezésében, valamint a nemzetközi műtárgykíséretben
- műtárgyak hazai és nemzetközi kiállításokra történő felkészítése
- műtárgykörnyezet ellenőrzése (monitoring) és fejlesztése a nemzetközi szabványoknak megfelelően

II.)

KÖRNYEZETI ÉS SZERVEZETI ELEMZÉSEK (KÜLSŐ FELTÉTELEK, BELSŐ ADOTTSÁGOK)

II.1.) KIÁLLÍTÁSI MŰTÁRGYAK

II.1.1.) ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÓTEREK

A kiállítóterek az 1999-ben felújított száraz légtérű, központi fűtéssel ellátott műemléki épületben találhatók.

A múzeum épületére jellemző klimatikus viszonyok folyamatos mérését Elsec mérőműszerrel végezve, az elemzések alapján a kiállítótereink az optimális értéktől szárazabb (33-43% RH) és melegebb (23-26 °C) értéket mutatnak, mind a nyári és mind a téli fűtési időszakban egyaránt. (2006-tól folyamatosan végezzük a méréseket.)

A kiállításon bemutatott műtárgyállományunk anyagát tekintve vegyes, de közös jellemzőjük, a fokozott fény és hőtől való védelem mellett, hogy az optimális páratartalom igényük 55-60 % között javasolt.

- **Helytörténet:** papír, fa, textil, fém (kivétel 35% RH), helyreállított 18. századi barokk freskók Az állandó kiállításon bemutatásra kerülő (5. terem) kiemelkedő műalkotásai számára mind a szőnyegek, mind a festmények tekintetében az optimális relatív páratartalom 55% RH,
- **Gödöllői művésztelep:** olaj-vászon festmények, akvarell, fa, papír, textil, gyapjú szőnyeg,
- **Cserkészeti története:** papír, textil,

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

- **Zsivajgó természet:** preparátumok, akvarellek, fa, papír,
- **Gödöllői vadászatok története:** agancsok, bőr, fém
- **Csupor Zoltán Mihály magángyűjteménye:** fém, fa, papír
- **Ignác Ferenc és Molnár-Bagley Emese magángyűjtemény:** fa, papír, textil
- **Mária-gyűjtemény:** papír, olaj-vászon festmény, fa
- **Időszaki kiállítóterem:** változó

Páratartalom

A műtárgyak jelenlegi állapotának fenntartása érdekében a **kiállítótereinkben szükséges a magasabb páratartalom** megléte (50-56% RH), ezért javasolt volt az optimális légnedvességet folyamatosan biztosító párasító készülék elhelyezése, illetve a tárlókban elhelyezett műtárgyak anyagának megfelelő mini klímát biztosító puffer anyagok használata.

Az állandó kiállítás 5 terme egymásba nyitva – lásd a terveket –, minden termében magas páratartalmat igénylő műtárgy kerül bemutatásra, ezért a 1.-2. és a 4.-5. terem közé javasolt elhelyezni a Defensor PH28 párasító készüléket.

A Defensor svájci, nemzetközileg elismert, csúcstechnológiás, profi párasító készülékeit múzeumokban alkalmazzák, megbízhatóak, programozhatóak, energiatakarékosak, folyamatosan üzemeltethetőek, párasításuk 4 fokozatúak, gyerekzárak. Külön opcióban kérhető külső érzékelős rádióvezérlés és ezüstionizátor, amely a nyálkaképződést és a baktériumok megtelepedését meggátolja.

Defensor PH28 Párasító készülék 700-800 m³ légtér folyamatos párasítása mellett a levegő tisztítására is képes készülék kis mértékben.

A készülék beszerzése és elhelyezése az 5. terem folyosókkal kapcsolatos részén megtörtént (2016-ban⁴), amennyiben szükséges a mérések alapján, úgy mozgatható a kiállítóterem más részeire. **A párologtatott víz csíramentesítéséről egy ezüst-ionizáló rúd gondoskodik, így biztosítva a higiéniai szempontból kifogástalan párasítást. Az ezüst-ionizáló rúd pótlása folyamatosan szükséges!**

Légszennyezés

A múzeum épület hosszabbik része a 30-as főút mellett helyezkedik el, a város központi kereszteződésében található, (buszok, HÉV, teherautók, stb. forgalma) komoly szennyezettséget okoz a **múzeumi légtérben**. Fontos még megemlíteni, hogy a múzeum épülete körbeöleli a város - a hét mindennapján üzemelő- közkedvelt piac terét, felújításkor egybeépült a modern városi piaccal. *A múzeum légtere fokozottan ki van téve a szerves anyagok, biológiai szennyeződése, és sok egyéb fertőzés veszélyeinek is.*

⁴ NKA Műtárgyvédelmi pályázati program, Pályázati azonosító: 3511/03915

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

Az állandó kiállításon bemutatott szöttesek, festmények, barokk kori enteriőr stb. igen érzékeny anyagú műtárgyainak állapotmegőrzése érdekében szükséges, és ezért *javasolt, a kiállítótér levegőjének minőségi tisztán tartása.*

Hőmérséklet

A kiállító termekre a főként a nyári időszakban, 23°C-ot meghaladó **hőmérséklet** a jellemző. Minél magasabb a hőmérséklet, annál gyorsabbá válnak a korróziós folyamatok, gyorsabban bomlanak, öregsznek a szerves anyagok, műanyagok stb. a kiállítási segédanyagok, installációk, ragasztók, szigetelők elvesztik eredeti funkciójukat. Ha emelkedik a hőmérséklet az RH% tartalom lecsökken, szárazabb lesz a légtér.

Az épület megfelelő falvastagsága viszonylag állandó hőmérsékletet biztosít. A téli időszakban a központi fűtés minimális fokozatán viszonylag megfelelő hőmérsékletet ad. A nyári, kint megemelkedett hőmérséklet korrigálására javasolt az ablakokra helyezhető speciális rolók, amelyek mérsékelik a kiállítóterek hőmérsékletének emelkedését. Ez a kiállítóterek 98%-ában megtörtént.

Javasolt a kiállítóterekben a 18-22°C közötti állandó hőmérséklet kialakítását és annak a fenntartása.

Fényvédelem

Műemléki épület lévén, védett ablakainak az 1999-es felújítás során beépített **nyílászáróinak** hő- és fényvédelmi szempontból történő korszerűsítése 2015-2016-ban megtörtént. (EMMI-Múzeumok Szakmai Pályázata.) Valószínűsíthető azonban, hogy *kb 5-10 évente ezt a fóliát cserélni kell.*

A fóliák mellett az ablakok 90%-a fényvédő rolókkal is el van látva.

II.1.2.) IDŐSZAKI KIÁLLÍTÓTÉR

A múzeum igen kényes területe az **időszaki kiállítóterem**, ahol a kölcsönzött műtárgyak gyakran fél évet töltenek. A kiállítótér gyengesége:

- nincs állandó fényvédő roló (de UV-fólia van az ablakokon, a roló mindig az adott kiállításra készül)
- a padlóban futó fűtőcsövek a fűtési időszakban a vártnál jobban felmelegítik a helyet
- a csigalépcső melletti falra műtárgy nem helyezhető az ott keletkező hideg-meleg légáramlat miatt, amely nem kedvező a műtárgyakra nézve
- egyes sarkokban az épület falain salétromosodás figyelhető meg a feltörő talajvíz miatt

A kiállítótér szigetelési problémáinak hosszútávú megoldása a fenntartó feladata. Javaslat: vízszintes vízzáró szigetelő réteg behelyezésére. Mindez hosszútávú feladat, de fontos.

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

II.1.3.) TÁRLÓK

A tárlókban elhelyezett műtárgyak számára anyaguknak megfelelően kell a stabil belső mini klímát kialakítani.

Az állandó kiállításokban légmentesen kialakított tárlók (2016) olyan stabil mikroklímák kialakítását biztosították, amelyek az eltelt két évben sem mutatták semmi jelét az elváltozásoknak folyamatos mérések mellett sem! A tárlókban saját belső LED-es világítást alkalmaztunk szigorú fényméréssel, a tárlók üvege pedig fényvédő fóliával ellátott.

A tárlókban a kiállított tárgyak nem az anyaguk fajtája alapján lettek elkülönítve, hanem a muzeológusok tematikus programja alapján. Ezért még inkább fontos, az eltérő páratartalmat igénylő tárgyaknak egy közös, mindegyik számára elfogadható légnedvesség paramétert meghatározni és azt az értéket kialakítani, és azt folyamatosan fenntartani. A tárlók jelentős részében együtt lesz kiállítva pl. 25% RH-t igénylő fém tárgy a pl. 55 % RH-t igénylő kézzel írt iratokkal, fotókkal. Nagyon fontos a mindkét féle anyagú műtárgy számára megfelelő paraméter folyamatos megtartása! A vitrinek folyamatos ellenőrzése céljából a műtárgyvédelmi szakember javasolta a páramérők elhelyezését, valamint a légmentesen kialakított tárlók állandó RH % biztosítására a ProSorb (97% SiO₂, 3% Al₂O₃) kazetták használatát,

- mivel stabilabb és kiegyenlítettebb viszonyokat biztosít, mint korábbi verziója (ArtSorb). A külső hőmérsékletingadozással szemben messzemenően állandó pl. 10°C hőmérsékletváltozás esetén 1-2 % RH páratartalom ingadozást eredményez.
- valamint a ProSorb nem tartalmaz a fém tárgyakra veszélyes lítium kloridot, amely más hasonló termékeknél megtalálható.
- A ProSorb kazetták beszerzése a jövő feladata.

A vitrinekben elhelyezett speciálisan fényérzékeny műtárgy esetén a tárlóra is javasolt az UV fólia, ami egyben biztonsági üveggként is szolgál. Ezek kialakítása és cseréje a Kubinyi 1-4. pályázatok során szintén folyamatosan történik (2015-2019).

II.2.) A RAKTÁRAKBAN LÉVŐ MŰTÁRGYAK

Az 1999-ben felújított, és az akkor kialakított piac-épülettel egybevonat múzeumban két raktárhelyiség található.

Ezen kívül a múzeumi irodák folyosóján egy beépített szekrényben került elhelyezésre a múzeum Adattára, Fotótára, a TD dokumentumtára, és az irodák mellett a könyvtár. A beépített szekrény gazdaságos helykihasználtságú, közel van a muzeológusokhoz, ellenben a külső, nem szigetelt (!) fala a piaccsarnok üvegekupolájával érintkezik, amely a nyári melegekben magába szívja a meleget, és a szekrényekben a hőmérséklet így néha a 40 °C-ot is elérheti. Megoldásként szellőztetünk, illetve egy légkondicionálót szereltettünk fel a

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

folyosóra, ez valamennyire segít, de **hosszabb távon meg kell oldani az itt tárolt anyagok máshol való elhelyezését.**

Sokat segítené a könyvtári részben is (ha a statikusok beleegyeznek, mert ott is csak 400 kg/m² a terhelhetőség) egy tömör raktáras rendszer kialakítása. Messzire nem érdemes vinni ezt az anyagrészt.

II.2.1.) AZ ELSŐ EMELETI KÉPRAKTÁR

Itt a gödöllői művésztelep szecessziós kép-, szobor és grafikai raktára található, valamint helytörténeti képraktár és az előkészítő raktár. (Mivel itt egy légtérrel van szó, ezért az újonnan érkező anyagokat inkább máshol különítjük el, nem ide helyezzük be.)

A **szecessziós gödöllői művésztelep** országos, sőt európai jelentőségű gyűjtemény, a múzeumunknak országos gyűjtőköre van ebből a témából.

Itt őrzött anyag:

- gödöllői művésztelep, festmények, grafikák, szobrok
- helytörténeti festmények

Műszaki adatok:

A raktár kialakítása belsőleg megfelelő: kőpadló, festett falak, UV-szűrős fóliával ellátott ablak. Hidegfényű lámpák.

Fűtött helyiség (a múzeumi fűtési rendszeren lévő fűtési rendszer).

Tűzvédelemmel, riasztóvédelemmel felszerelt.

Raktári rend:

A szobrok elhelyezése megfelelő: salgópolcokon történik.

A grafikák elhelyezése megfelelő: lemezszekrényben tárolva.

A festmények elhelyezése: egy nagy "képtartó" fa állványon, egymásnak (azaz egymás keretének) támasztva. Nem megfelelő, korszerűtlen.

A raktárhelyiség megfelelő, a festmények tárolása azonban elavult, nem megfelelő.

Hosszútávú feladat: képtároló rendszer kiépítése.

II.2.2.) PADLÁS-RAKTÁR

A műemlék épület tetőterében kialakított raktáron őrzött anyag összetétele igen vegyes, ennek eredményeképp sok veszélyt is magában rejt.

Előnyök: a muzeológusok napi munkáját könnyíti meg a közelben lévő raktár

Hátrányok: a műemléki fa-födém miatt alacsony terhelhetőség: 100 kg/m²

a fa-födém biológiai veszélyt is rejt magában

nehéz anyagmozgatás

nyáron akár napi 30°C fok is lehet a hőmérséklet, télen ez +10 °C

a fa-födém miatt a raktár tűzveszélyes

sokféle műtárgyanyag (területenként elkülönítve)

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

a statikus és a katasztrófavédelem felszállította a múzeumot a túlterheltség kezelésére

Itt őrzött anyagok összetétele:

- Helytörténet: papír, fa, textil, fém
- Néprajz: fa, fém, textil
- Cserkészlet története: papír, textil,
- Csupor magángyűjtemény: fém, fa, papír
- Ignác Ferenc és Molnár-Bagley Emese magángyűjtemény: fa, papír, textil (költöztetés alatt a külső raktárba)
- Mária-gyűjtemény: papír, olaj-vászon festmény, fa
- Installációs anyagok
- Kiadványok

Raktári rend:

Salgópolcokon szabad raktári rendszer.

Fátyolfóliával letakart polcrendszerek (véd a porosodás ellen).

Műszaki adatok:

Tűzvédelemmel, riasztóvédelemmel felszerelt.

Műszakilag folyamatosan ellenőrzött

Menekülési útvonnallal ellátott

Hidegfényű lámpák.

Ablakok nincsenek, csak kis szellőztető nyílások.

A padláson található a képzőművészeti gyűjteményt kivéve az összes többi gyűjteményi raktár egy légtérben.

A műemlék épület tetőterében kialakított raktár sok veszélyt is magában rejt.

Előnyök: a muzeológusok napi munkáját könnyíti meg a közelben lévő raktár tűzgyapot szigetelés

Hátrányok: a műemléki fa-födém miatt alacsony terhelhetőség: 100 kg/m²

nehéz anyagmozgatás

fűtetlen, ezért nyáron akár napi 30°C fok is lehet a hőmérséklet, télen ez +10 °C

a páratartalom a külső páratartalom függvénye

a fa födém miatt a raktár tűzveszélyes

fűtés nincs

II.2.3.) AZ IRODAI FOLYOSÓ RAKTÁR

Itt egy beépített szekrényben került tárolásra rengeteg papír-anyag. A négy papír alapú gyűjtemény elhelyezése az irodai folyosókról a nyári meleg miatt alapvető fontosságú. Célszerű lenne átgondolni egy tömörraktári rendszer lehetőségét a könyvtárban, ahol klímával lehet szabályozni a hőmérsékletet.

Itt őrzött anyag:

- Adattár

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

- Történelmi dokumentumtár
- Fotótár
- Levéltár
- Irattár

Műszaki adatok:

külső és polcok: pozdorja fa szekrények

hátsó fal: szigetelés nélküli beton, amelyet a piac üvegfala nyaranként esetleg 40 °C -ra is melegít.

Raktári rend:

polcokon, savmentes papírdobozokban, számozott sorrendben

Hosszútávú feladat: tömörraktári rendszer lehetőségét a könyvtárban. ahol klímával lehet szabályozni a hőmérsékletet.

II.2.4.) KÜLSŐ-RAKTÁR

2018 végén, mintegy 2 év tárgyalás után Gödöllő Város Önkormányzata jóváhagyott egy külső raktárat Gödöllő Város Múzeumának. A külső raktár megközelíti az optimális raktár fogalmát, de még vannak hiányosságok. Ide költöztetjük jelenleg Ignác Ferenc és Molnár Bagley Emese gyűjteményét.

Előnyök: viszonylag közel van (1 km-en belül)

nagy, autóval is használható beállókápu

Hátrányok: vízelvezető és szennyvízcsövek mennek a helyiségben

szállításához nincs saját autónk

nyáron akár napi 30°C fok is lehet a hőmérséklet, télen ez +10 °C

riasztóval és tűzjelzővel felszerelt (Multialarm-hoz bekötött)

a külső helyiséget (legoptimálisabb helyiség) nem a múzeum használja

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

III. FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

III.1.) SZEMÉLYI FEJLESZTÉS

Személyi fejlesztésben nagy segítség lenne, ha a város adna **1 db státuszt** restaurátorra vagy restaurátor asszisztensre. Így nem csak a preventív állományvédelem kapna belső segítséget, de a kiállításokat megelőző restaurálási munkák sem jelentenének akkora kiadásokat a múzeumnak.

III.2.) KIÁLLÍTÁSI MŰTÁRGYAK VÉDELME

A kiállítási terek műtárgykörnyezete nagyon változó, szoros összefüggésben áll a kiállítótérrel befogadó épület állapotával, felszereltségével. A múzeumunk épületét 1999-2000-ben felújították, de sajnos több helyen ismét szükséges lenne beavatkozásokat végezni.

Fokozottan kell figyelni arra is, hogy a vándoroltatott, kölcsönzött műtárgyak esetén a fogadó kiállítótérben milyen környezetbe kerülnek a műtárgyak. Az állandó kiállításokon a következő feladatokat kell elvégezni:

- Kiállítótér klimatikus viszonyainak optimalizálása (hőmérséklet és páratartalom szabályozás)
- A tárlók belső mikroklímájának kialakítása ProSorb kazetták segítségével.
- Kiállítótér ablakainak UV fóliázását folyamatosan ellenőrizni, 5-10 évente cserélni
- Műtárgyak bemutatására leginkább alkalmas installációs rendszer kialakítása (megtörtént) és fejlesztése, ugyennek kialakítása mobil változatban az időszakos kiállítótérben (hosszú távra tervezve, nem 1-1 kiállításra)
- Tárgyak megvilágításának megelőző műtárgyvédelmi szempontjai
- Fűtés optimalizálása

Fő cél, hogy a kiállításokba kerülő műtárgyak már a preventív műtárgyvédelmi szemlélet fokozottabb alkalmazásával kerüljenek bemutatásra

III.3.) RAKTÁRAKBAN LÉVŐ MŰTÁRGYAK VÉDELME

III.3.1.) RAKTÁRFEJLESZTÉS

Az intézmény átfogó célja, hogy a gyűjtemények raktározását korszerű, optimális méretű raktárban oldja meg. Ebben a munkában az első komoly előrelépést az új külső raktár jelentette. Az új műtárgyraktár múzeumi biztonsági előírásait a riasztó és a tűzjelző biztosítja. Továbbiakban célszerű lenne a külső raktári területet is megszerezni múzeumi célokra a város önkormányzatától, így nagy mértékben tehermentesíthető lenne a múzeum padlásterülete.

Egy másik alternatíva, amely a legideálisabb lenne, amely felmerült az évek során, hogy esetlegesen a Gödöllői Királyi Kastélytól kaphatnánk raktári területet, amennyiben ők

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

megkapják a volt vérellátó épületét, ahol jelenleg a Ferenczy Múzeumi Centrum Régészeti Raktárbázisa működik.

Mindenképp szükséges további lépéseket tenni, hogy megoldhassuk a raktárkérdést, és biztonságos módon történjen meg a műtárgyak tárolása.

A műtárgyak preventív védelme a restaurátor (állományvédelmi felelős) és gyűjteménykezelő egyik legfontosabb feladata. Törekedni kell a lehető legoptimálisabb műtárgykörnyezet kialakítására, hogy az elvégzett beavatkozások ne bizonyuljanak feleslegesnek. Ilyen szempontból az állományvédelmi feladatok tervezése szoros összefüggésben áll az épületek állapotával és a raktározási helyzet megoldásával. A stratégiai tervezés elsősorban a raktározási és kiállítási körülmények, az általános műtárgykörnyezet javítását célozza.

A raktárakban lévő műtárgyak megelőző műtárgyvédelmének általános feladatai:

- rendszeres hőmérséklet és páratartalom ellenőrzés és szabályozás
- fényvédelem (korszerű UV és IR sugarakat kiszűrő fényforrások felszerelése)
- por elleni védelem (légmentes szigetelés, raktárak rendszeres és szakszerű takarítása, szabad polcon lévő tárgyak szakszerű letakarása és elzárása)
- kártevők elleni védelem (gázosítással történő fertőtlenítés, ablakok szúnyoghálószelvényekkel való védelme, kártevők elleni csapdák kihelyezése, rendszeres megfigyelés) A biológiai károsodás elleni védelem szoros összefüggésben áll a károsító tényezők elleni védekezéssel és az épületek állapotával.
- tárolás, szállítás (elavult csomagolóanyagok cseréje savmentes csomagolóanyagokkal, ésszerű tárolási rend kialakítása, tárgytipusoknak megfelelő szekrények, dobozok, rekeszek alkalmazása)
- terepről és gyűjtés útján bekerülő tárgyak átmeneti tárolása (kizárólag tisztítás és fertőtlenítés után kerülhetnek be a gyűjteményi raktárakba)

A stratégia végrehajtásának időszakában műtárgyvédelmi eszköz- és raktári infrastruktúra-fejlesztésre van szükség **a gyűjtemények hosszú távú megőrzése érdekében**. A megelőző állományvédelem szempontjából fontos lenne a fertőzésveszélyű műtárgyak elkülönítése és fertőtlenítése. Nagy szükség lenne egy nagyobb méretű, állandó, csak előraktározás és megfigyelés/elkülönítés céljára szolgáló raktárhelysége a múzeumon belül, ahol a helyi fertőtlenítéseket is el tudjuk végezni.

II.3.2.) EGYÉB MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK

Kártevő mentesítés

A kártevő-mentesítésben is lehetőség szerint a megelőzésre törekszünk. A kártevők megjelenését csapdák kihelyezésével monitorozzuk. A megelőzés mellett időszakonként vegyszeres kártevő irtásra is szükség van. A vegyszeres kezeléseket minden esetben múzeumi állományvédelmi szakember vezetésével, környezetvédelmi és műtárgyvédelmi

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

előírások betartásával végezzük el. A jelen raktári körülmények közt évi kétszeri megelőző fertőtlenítést kellene végezni legalább a szerves anyagú tárgyakat tartalmazó raktárakban.

Kötelező mérések

Az éves múzeumi, műtárgyvédelmi terv szerint folytatjuk a környezeti paraméterek mérését és rögzítjük az eredményeket. Lehetőség szerint bővítjük a mérésre alkalmas műszerek körét, felszerelését a raktárakba, kiállító terekbe. A mért adatokat rendszeresen feldolgozzuk, és ennek megfelelően igyekszünk folyamatosan fejleszteni a múzeum eszközeit. A kiállítóterek és raktárak megelőző műtárgyvédelme szempontjából **nagyon fontos lenne, hogy a múzeum több, korszerű, mobil párasító illetve páraelszívó készülékkel rendelkezzen a megemelkedő vagy káros mértékben csökkenő páratartalom ellensúlyozására.**

Ugyanakkor levegőtisztító készülékek elhelyezése is elsőrendű feladat.

A raktárakban és kiállítóterekben egyaránt törekszünk a maximális fényvédelemre (a látható és UV fény mérése továbbra is digitális kézi műszerrel történik). Az ehhez szükséges anyagokat és berendezéseket (illetve ezek kalibrálását) részben pályázati források felhasználásával tudjuk finanszírozni.

A kiállítások megelőző műtárgyvédelmi feladatainak elvégzése folyamatos: környezeti paraméterek mérése, optimális beállítása, fényvédelem, fényvédő fóliák felhelyezése, állapot felmérések, korszerű installációk készítése, megfelelő csomagoló anyagok és csomagolástechnika. Előrelépés lenne, ha **a szállítandó műtárgyak mellé páratartalom-stabilizáló kazettákat vásárolhatnánk, amivel a csomagolási és szállítási műtárgyvédelmet javíthatnánk.**

Fotógyűjtemény, TD és Adattári gyűjtemény

A fotógyűjtemény (múzeumi irodák, folyosó) revíziója során folyamatosan átcsomagolásra kerülnek a szakadt, sérült tasakokban lévő fotográfiák, illetve egyedi, csomagolás nélkül, csoportosan (egy zacskóban 5-10 kép) tárolt vagy csomagolás nélkül raktározott anyagok műtárgyvédelmi szempontból megfelelő becsomagolása történik. Tervezzük a fotóanyag átcsomagolásának folytatását, savmentes dobozokba helyezését, tematikus rendezését. A folyamatos digitalizáció mellett ez megoldható feladat.

A három papír alapú gyűjtemény elhelyezése az irodai folyosókról a nyári meleg miatt alapvető fontosságú. Célszerű lenne átgondolni egy tömörraktári rendszer lehetőségét a könyvtárban, ahol klímával lehet szabályozni a hőmérsékletet.

Kiemelt rövidtávú feladatok:

- a zsúfolttá vált helytörténeti bútorraktár kiköltöztetése ideális lenne a padlásról egy új külső raktárba (jó lenne erre külön raktárat kérvényezni önkormányzattól: jelenleg az időszaki kiállítóterünk 1/3-át kellett lezárni erre a célra)
- a padlásraktár tehermentesítése

GÖDÖLLŐI
VÁROSI
MÚZEUM

2100 Gödöllő, Szabadság tér 5.

Tel.: +36 28 421-997, +36 20 269-2007

Fax: +36 28 422-003

E-mail: info@godolloimuzeum.hu

Honlap: godolloimuzeum.hu

- a képzőművészeti raktár tömöríthető, rácsos szerkezetű rendszerének kialakítása a jobb helykihasználás, a műtárgyak biztonságos tárolása érdekében
- valamint a történeti tárgyi raktár rendezése, csomagolása
- a fotógyűjtemény, adattár, TD további biztonságos tárolásának megoldása
- az elromlott fénymérő berendezés pótlása
- az elavult higrométerek lecserélése
- légtisztító berendezések beszerzése (Supair Lux. Mindhárom raktári egység: Külső raktár, Padlás raktár, Képraktár, valamint Kiállítótér)
- a gödöllői művésztelep kárpitjaihoz tisztítóberendezés vásárlása (Nilfisk típusú hepa-szűrős kárpittisztító ebrendezés)

A múzeumokban őrzött tárgyak a jövőnk zálogai. A megőrzésük a mi feladatunk.

Gödöllő, 2019. május 29.

Kerényiné Bakonyi Eszter

Kerényiné Bakonyi Eszter
igazgató

[Handwritten signature]